

hamboorg.city

Schulanmeldung w Niemczech — przebieg, terminy i porady

Jak zarejestrować dziecko w szkole w Niemczech: obowiązek szkolny, terminy, wymagane dokumenty i wsparcie językowe.

Deutsche Begriffe: Schulanmeldung | Schulpflicht | Einschulung | Grundschule | Sprachförderung | Schulbezirk

Obowiązek szkolny w Niemczech

W Niemczech obowiązuje **ogólny obowiązek szkolny**. Oznacza to: Każde dziecko mieszkające w Niemczech **musi uczęszczać do szkoły** — niezależnie od obywatelstwa czy statusu pobytu. Obowiązek szkolny rozpoczyna się zwykle w wieku **6 lat** i trwa **9 do 10 lat** (w zależności od kraju związkowego).

Od kiedy moje dziecko podlega obowiązkowi szkolnemu?

Data graniczna różni się w zależności od kraju związkowego:

Kraj związkowy	Data graniczna
Bawaria	30 września
NRW	30 września
Baden-Württemberg	30 czerwca
Berlin	30 września
Hamburg	1 lipca
Hesja	30 czerwca

Dzieci urodzone **po dacie granicznej** mogą być przyjęte wcześniej na wniosek (**Kann-Kinder**). Dzieci, które nie są jeszcze gotowe do szkoły, mogą być **opóźnione** o rok.

Kiedy i gdzie się zarejestrować?

Grundschule (klasa 1)

- Rejestracja odbywa się **1 do 1,5 roku przed Einschulung** (zwykle w październiku-lutym roku poprzedniego)
- Zwykle otrzymujesz **list z urzędu szkolnego** z terminem rejestracji
- Twoje dziecko przydzielane jest do **odpowiedniej Grundschule** (szkoła obwodu)
- **Wniosek o zmianę szkoły** jest możliwy, ale nie gwarantowany

Szkoła ponadpodstawowa (od klasy 5)

- Rejestracja odbywa się **w lutym/marcu** ostatniego roku Grundschule
- Wybierasz formę szkoły: **Hauptschule, Realschule, Gymnasium** lub **Gesamtschule**
- Grundschule wydaje **rekomendację** (w niektórych krajach związkowych wiążącą)

Dołączenie w trakcie roku szkolnego (nowicjusz w Niemczech)

Jeśli twoje dziecko przyjdzie do Niemiec **w środku roku szkolnego**:

- 1.** Idź do **urzędu szkolnego** Twojego miasta (Amt für Bildung)
- 2.** Tam przydzielą **odpowiednią szkołę**
- 3.** Często dostępne są **klasy powitalne** lub **klasy przygotowawcze** (DaZ-Klassen) dla dzieci bez znajomości języka niemieckiego

Jakie dokumenty potrzebuję?

Do Schulanmeldung potrzebujesz:

- **Odpis aktu urodzenia** dziecka (oryginał lub uwierzytelniona kopia)
- **Dowód osobisty/paszport** dziecka i rodziców
- **Potwierdzenie zameldowania** (rejestracja w urzędzie mieszkańców)
- **Dokument pobytowy** (jeśli nie jesteś obywatelem UE)
- **Potwierdzenie szczepienia** (obowiązkowe szczepienie przeciwko odrze od 2020!)
- **Zaświadczenie o opiece** (jeśli rodzice żyją osobno)
- Ewentualnie **zaświadczenia ze szkoły** z kraju pochodzenia (przetłumaczone i ewentualnie uwierzytelnione)

Badanie przed Einschulung

Przed rozpoczęciem szkoły przeprowadzane jest **badanie wstępne** (SEU). Lekarz urzędu zdrowia sprawdza:

- **Wzrok i słuch**
- **Rozwój mowy** (szczególnie ważne dla dzieci nie mówiących po niemiecku)
- **Umiejętności motoryczne** (motoryka drobna, koordynacja)
- **Ogólny stan zdrowia**

Badanie jest **bezpłatne i obowiązkowe**. Wynik zawiera **rekomendację** dotyczącą gotowości szkoły lub potrzeby wsparcia.

Sprachförderung dla zagranicznych dzieci

Sprachförderung przed Grundschule

Wiele krajów związkowych oferuje **programy wsparcia językowego**:

- **Vorkurse Deutsch** (Bawaria) — 240 godzin wsparcia języka niemieckiego w ostatnim roku przedszkolnym
- **Sprachstandfeststellung** (NRW) — test 2 lata przed Einschulung, w razie potrzeby kurs języka
- **Vorschulklassen** — specjalne klasy do przygotowania języka

W szkole

- **DaZ-Unterricht** (niemiecki jako język drugi) — dodatkowe godziny niemieckiego
- **Willkommensklassen / Vorbereitungsklassen** — intensywne kursy języka niemieckiego dla nowo przybyłych (6-12 miesięcy)
- **Herkunftssprachlicher Unterricht** — w wielu krajach związkowych język ojczysty oferowany jest jako przedmiot (turecki, arabski, polski, rosyjski itp.)

Koszty

Edukacja szkolna w Niemczech w publicznych szkołach jest **bezpłatna**. Musisz jednak liczyć się z następującymi kosztami:

Pozycja	Koszty (ok.)
Podręczniki szkolne	0-100 €/rok (w zależności od kraju, często możliwość wypożyczenia)
Materiały szkolne	50-150 €/rok (zeszyty, długopisy, tornistry)
Obiad (szkoła całodzinną)	50-80 €/miesiąc
Wycieczki szkolne	20-50 €/wycieczka
Korepetycje (jeśli potrzebne)	15-30 €/godzina

Pomoc finansowa

- **Bildung und Teilhabe** (BuT) — dotacje na materiały szkolne, obiady, wycieczki i korepetycje. Prawo do nich mają rodziny otrzymujące zasiłek obywatelski, zasiłek mieszkaniowy lub dodatek na dziecko.
- **Pakiet startowy do szkoły** — wiele gmin i organizacji rozdaje bezpłatne materiały szkolne
- **Bezpłatne korepetycje** — przez BuT lub organizacje charytatywne (np. Caritas, AWO)

Porady dla zagranicznych rodziców

- 1. Uczestnictwo w spotkaniach rodziców** — Dowiesz się tam wszystkiego ważnego o codzienności szkolnej. W razie barier językowych: poproś o tłumacza lub weź ze sobą kogoś.
- 2. Kontakt z nauczycielami** — Regularne rozmowy pomagają wczesnie rozpoznać problemy.
- 3. Wsparcie w pracach domowych** — Nawet jeśli nie mówisz po niemiecku, okaż zainteresowanie.
- 4. Korzystaj z klubów i zajęć** — Zajęcia sportowe, muzyczne lub artystyczne pomagają twojemu dziecku znaleźć przyjaciół i nauczyć się niemieckiego.
- 5. Zostań reprezentantem rodziców** — Masz prawo zaangażować się w **radzie rodziców**, również jako zagraniczny rodzic.

Ważne terminy

- **Grundschule** — klasy 1-4 (w Berlinie/Brandenburgii: 1-6)
- **Hauptschule** — klasy 5-9, praktycznie zorientowana
- **Realschule** — klasy 5-10, średnie wykształcenie

- **Gymnasium** — klasy 5-12/13, abitur
- **Gesamtschule** — wszystkie egzaminy końcowe możliwe
- **Förderschule** — dla dzieci z specjalnymi potrzebami wsparcia
- **Ganztagsschule** — opieka do popołudnia (często z obiadem)

--- Stan: marzec 2026. Wszystkie informacje bez gwarancji.